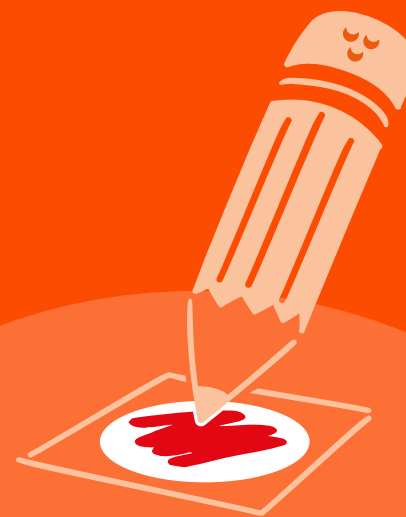

Handleiding verkiezingen

van de leden van de gemeenteraad
van Oosterhout (GR26)

Deze handleiding is geschreven met alle informatie die in oktober 2025 bekend is.

Contactgegevens

Voor nadere informatie en vragen over het verkiezingsproces en op de verkiezingsdag kunt u contact opnemen met:

Gemeente Oosterhout, team Verkiezingen:

- Sandra den Ridder
- Amber Vermeulen
- Chantal Martens
- Maurick Janssens

✉ verkiezingen@Oosterhout.nl

Kiesraad, informatiepunt verkiezingen:

☎ 070 - 4 267 329

✉ informatiepunt@kiesraad.nl

**Gemeente
Oosterhout**

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Termijnkalender	2
3. Registratie partijnaam en logo	4
4. Ondersteuningsverklaringen	6
5. Kandidaatstelling	7
6. Kiesgerechtigdheid	10
7. Politieke campagne	11
8. Het stem- en telproces	13
9. De zetelverdeling	15
10. Benoeming en toelating van de raadsleden	17

1. Inleiding

Voor u ligt de handleiding voor de gemeenteraadsverkiezingen waarvan de stemming op woensdag 18 maart 2026 zal plaatsvinden. Met deze handleiding besteden wij aandacht aan een aantal andere onderwerpen die van belang zijn voorafgaand het stem- en telproces en informeren wij u over het (globale) verkiezingsproces.

Aan bod komt onder andere:

- het registreren van de naam van een (nieuwe) politieke partij
- het inleveren van ondersteuningsverklaringen
- de kandidaatstelling
- de mogelijkheden voor het voeren van een politieke campagne
- de vaststelling van de uitslag
- het verdelen van de zetels en het benoemen van de raadsleden

Goed om vooraf te weten is dat er een aantal organen bij de gemeenteraadsverkiezingen worden ingesteld welke ieder een eigen rol met taken heeft.

Zo heeft het **centraal stembureau** de verantwoordelijkheid om:

- te beslissen op registratieverzoeken van politieke groeperingen
- kandidatenlijsten te ontvangen, te onderzoeken, te nummeren en openbaar te maken
- de verkiezingsuitslag vast te stellen en bekend te maken.

Het **gemeentelijk stembureau** is belast met de vaststelling van de uitkomsten van de verkiezingen. In de gemeente Oosterhout vindt een decentrale stemopneming plaats. Dit betekent dat er op de dag van de stemming na 21:00 uur, op de stembureaus op lijst- en op kandidaatniveau wordt geteld. Deze uitkomst wordt de volgende dag door het gemeentelijk stembureau gecontroleerd. De uitkomsten worden vastgelegd in een proces-verbaal en overgedragen naar het centraal stembureau.

2. Termijnkalender

Gedurende het gehele verkiezingsproces zijn er belangrijke data. Er zijn voor een aantal zaken al data bepaald, waarvan niet kan worden afgeweken. Voor een aantal zaken kunnen we zelf een deadline stellen. Een aantal daarvan moet nog worden bepaald en zal gedurende het proces, voor zover voor u relevant, nog worden gecommuniceerd. Hieronder volgt het overzicht (met ook nog de nader te bepalen data):

Termijnkalender Gemeenteraadsverkiezingen 2026

Activiteit	Termijn
Voorlichting politieke partijen (door projectteam Verkiezingen)	Indien nog nodig begin december In overleg met de griffie
Controle NAW-gegevens van de aspirant kandidaten	Van dinsdag 16 december
Laatste dag voor registratieverzoek aanduiding politieke groepering	Uiterlijk maandag 22 december 2025
Voorinlevering kandidatenlijsten met bijlagen	Op afspraak van maandag 5 januari 2026 tot en met vrijdag 9 januari 2026, 12.00 uur.
Mogelijkheid tot afleggen ondersteuningsverklaring voor kandidatenlijsten (indien nodig; zie hoofdstuk 4)	Van maandag 19 januari 2026 tot en met maandag 2 februari 2026 <i>Gedurende de openingstijden van het stadhuis, afdeling burgerzaken:</i> www.oosterhout.nl/contact/openingstijden
Laatste dag ontvangst waarborgsom kandidaatstelling (indien vereist)	Uiterlijk maandag 19 januari 2026
Dag van kandidaatstelling (definitief inleveren kandidatenlijsten en bijlagen)	Maandag 2 februari 2026 (van 9:00 tot 17:00 uur)
Niet openbare zitting van het centraal stembureau: onderzoek kandidatenlijsten	Dinsdag 3 februari 2026 om 16:00 uur (<i>Kamer B & W</i>)
Gelegenheid tot herstel verzuimen in kandidatenlijsten en/of bijlagen en/of afleggen van ondersteuningsverklaringen	Woensdag 4 en donderdag 5 februari 2026 (9:00 tot 17:00 uur)
Openbare zitting van het centraal stembureau: beslissing geldigheid en nummering van kandidatenlijsten, handhaving kandidaten en geplaatste aanduiding	Vrijdag 6 februari 2026 (17:00 uur) (<i>Raadzaal</i>)

Bezorging stempassen	In de week van (Uiterlijk 4 maart 2026)
Bezorging van kandidatenlijsten (en een overzicht van de stemlokalen) aan de adressen van de kiezers	In de week van (Uiterlijk vrijdag 13 maart 2026)
Dag van de stemming	Woensdag 18 maart 2026 (van 7:30 tot 21:00 uur, Stemlocatie Oosterheem van 7:30 tot 17:00 uur)
Openbare zitting van het gemeentelijk stembureau (GSB): controle processen-verbaal, vaststellen van de stemmen van iedere lijst en kandidaat	Donderdag 19 maart 2026 om 10.00 uur
Publicatie van het proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau, de processen-verbaal van de stembureaus en het digitale uitslagenbestand op de gemeentewebsite	Donderdag 19 maart 2026, afhankelijk van eindtijd openbare zitting
Mogelijkheid tot het melden van mogelijke fouten in de processen-verbaal bij het centraal stembureau	Tot uiterlijk 24 maart 2026 10:00 uur
Tweede zitting gemeentelijk stembureau voor de behandeling van binnengekomen meldingen en opnieuw vaststellen van de uitkomsten	Woensdag 24 maart 2026 11:00 uur
Openbare zitting van het centraal stembureau (CSB): vaststellen van de verkiezingsuitslag	Donderdag 26 maart 2026 van 10:00 tot 12:00 uur (Raadzaal)
Publicatie van het proces-verbaal van het centraal stembureau	Donderdag 26 maart 2026
Voorzitter van centraal stembureau stelt benoemden (schriftelijk) in kennis van hun benoeming tot gemeenteraadslid en brengt gemeenteraad daarvan in kennis. Op deze dag wordt een bijeenkomst georganiseerd voor het ondertekenen van de documenten door de benoemden.	Donderdag 26 maart 2026 Start programma onboarden; 13.00 lunch 13.30 afwerken diverse praktische zaken
Gemeenteraad in oude samenstelling onderzoekt geloofsbrieven en besluit over toelating leden	Onverwijld en uiterlijk op dinsdag 31 maart 2026, 19.30 uur (Raadzaal)

3. Registratie partijnaam en logo

Algemeen

Partijen kunnen hun naam ('aanduiding') en eventueel het logo van een politieke partij laten registreren bij het centraal stembureau. De naam van de partij komt dan bovenaan de kandidatenlijst te staan en op het stembiljet. Daarvoor vult u het registratieformulier in. U geeft ook de gemachtigde en plaatsvervangend gemachtigde op. Dat zijn de mensen die de lijstinleveraar toestemming geven om de aanduiding boven de lijst te zetten.

Tijdstip van registratie

U kunt een registratieverzoek indienen tot en met 22 december 2025 voor de gemeenteraadsverkiezingen op 18 maart 2026. Dat is 42 dagen voordat u de kandidatenlijst inlevert. Uw verzoek moet volledig zijn, inclusief alle bijlagen, en de waarborgsom moet op die dag binnen zijn. Anders wordt het niet behandeld voor de aankomende GR-verkiezingen. Het CSB neemt zo spoedig mogelijk na ontvangst van een verzoek een besluit.

Registratie is niet nodig als:

- Uw partij al geregistreerd is.
Dit is het geval wanneer uw partij al in de gemeenteraad zit of u hebt bij de vorige verkiezingen een geldige kandidatenlijst ingeleverd.
- U meedoet met precies dezelfde aanduiding van een partij die al in het landelijke of provinciale register staat. De landelijke of provinciale registratie geldt dan ook voor uw deelname. Dit heet doorwerking. Het is wel noodzakelijk dat die groeperingen een gemachtigde en plaatsvervangend gemachtigde aanwijzen, die bevoegd zijn namens de groepering op te treden. Deze zijn op hun beurt weer bevoegd om

indieners van lijsten te machtigen de geregistreerde aanduiding boven de lijst te plaatsen.

Registratie van een aanduiding is niet verplicht. Een politieke partij kan er ook voor kiezen om deel te nemen aan de verkiezing met een zogenoemde blanco lijst. In dat geval staat er alleen een nummer bovenaan de kandidatenlijst van de partij en op het stembiljet.

Benodigde stukken

Een politieke groepering moet een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid zijn. Een stichting is dus niet toegestaan. **Bij een verzoek tot registratie moeten de volgende documenten worden ingeleverd:**

- Een afschrift van de notariële akte waarin de statuten van de vereniging zijn vastgelegd.
- Een bewijs van storting van de waarborgsom.
- Een verklaring van de groepering waarbij een gemachtigde en een plaatsvervangend gemachtigde worden aangewezen.
- Kopieën (geldig) legitimatiebewijs van de gemachtigde en plaatsvervangend gemachtigde.

Waarborgsom

Voor de registratie moet een waarborgsom worden betaald van € 112,50. Deze waarborgsom moet aan de gemeente Oosterhout worden overgemaakt op NL94 BNGH 0285 0064 87 Tenaamstelling: Gemeente Oosterhout onder vermelding van 'waarborgsom registratie + naam politieke groepering'. Deze waarborgsom krijgt u terug als bij de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezing na de beslissing op het registratie-

verzoek een geldige kandidatenlijst wordt ingeleverd.

Beoordeling door het CSB

Het CSB controleert of de partijnaam voldoet aan de regels. Redenen voor afwijzing zijn:

1. Strijd met de openbare orde.
2. Verwarrend of lijkt te veel op een andere geregistreerde naam of registratieverzoek.
3. Misleidend voor de kiezers.
4. Meer dan 35 letters of andere tekens bevat (hieronder vallen ook spaties of blanco ruimten).
5. Geheel of hoofdzakelijk overeenkomt met de naam van een partij die de rechter heeft verboden en ontbonden.
6. Als op dezelfde dag het verzoek tot registratie van dezelfde of nagenoeg dezelfde aanduiding wordt ingediend.

Als op dezelfde dag twee verzoeken om registratie van een geheel of in hoofdzaak gelijklopende aanduiding worden ingediend, moeten beide verzoeken worden afgewezen indien tenminste niet een daarvan op grond van de punten 1 tot en met 5 is afgewezen.

De beslissing van het centraal stembureau wordt aan de gemachtigde bekend gemaakt en op de in Oosterhout gebruikelijke wijze ter openbare kennis gebracht.

Beroep

Belanghebbenden kunnen in beroep gaan tegen de goedkeuring of afwijzing van een registratieverzoek door het centraal stembureau. Ze moeten dan het beroepschrift in tweevoud indienen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, uiterlijk 6 dagen na publicatie van het besluit van het centraal stembureau.

Schrappen aanduiding

Het gemeentelijk centraal stembureau schrapt de aanduiding in het register wanneer:

1. De politieke groepering heeft opgehouden te bestaan.
2. De politieke groepering hiertoe een verzoek heeft gedaan.
3. De politieke groepering als vereniging bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak verboden is verklaard en deswege is ontbonden.

Voor de laatstgehouden verkiezing van de leden van de gemeenteraad geen geldige kandidatenlijst is ingeleverd.

De beslissing van het gemeentelijk centraal stembureau wordt aan de gemachtigde bekend gemaakt en op de in Oosterhout gebruikelijke wijze ter openbare kennis gebracht.

Per 1 oktober 2025 zijn de volgende aanduidingen geregistreerd:

Nummer	Aanduiding
1.	Gemeentebelangen
2.	GroenLinks
3.	VVD
4.	Gezond Burger Verstand
5.	Voor Heel Oosterhout
6.	D66
7.	CDA
8.	Lokaal Open en Sociaal
9.	Partij van de Arbeid

Handleiding registratie partijnaam

De Kiesraad heeft dit jaar een aparte handleiding voor registratie-verzoeken gemaakt. Zie hiervoor de bijlage bij deze handleiding.

4. Ondersteuningsverklaringen

Algemeen

Een ondersteuningsverklaring is een schriftelijke verklaring van een kiesgerechtigde die deelname van een partij aan de verkiezingen ondersteunt. De kiesgerechtigde vult hiervoor een formulier in bij het stadhuis. Bij de kandidatenlijst waarbij het overleggen van ondersteuningsverklaringen verplicht is, moeten minimaal 30 ondersteuningsverklaringen worden ingeleverd. Hiervoor moet een voorgeschreven model worden gebruikt.

Termijn

Van maandag 19 januari tot en met maandag 2 februari 2026 kunnen Oosterhoutse kiezers ondersteuningsverklaringen afleggen in het stadhuis. Kiezers mogen hiervoor vrij inlopen tijdens de openingstijden van de balies van de afdeling burgerzaken www.oosterhout.nl/contact/openingstijden. Men moet een geldig identiteitsbewijs laten zien.

Wanneer zijn ondersteuningsverklaringen nodig

Partijen moeten op de dag van kandidaatstelling ondersteuningsverklaringen inleveren als zij:

- voor het eerst deelnemen aan de verkiezing; of
- bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen geen zetel(s) hebben behaald; of
- als ze deelnemen met een blanco lijst (zonder geregistreerde aanduiding).

Voorwaarden

Voor de ondersteuningsverklaring gelden de volgende voorwaarden:

- Op de ondersteuningsverklaring moeten de kandidaten op dezelfde wijze en in dezelfde volgorde worden vermeld als op de kandidatenlijst.
- De ondersteuner moet binnen de kieskring waarvoor de lijst geldt, als kiezer staan geregistreerd.
- De ondersteuner mag ook een op de lijst voorkomende kandidaat zijn.
- De ondertekening van de verklaring moet in de periode van veertien dagen voorafgaand aan of op de dag van kandidaatstelling geschieden bij een door de burgemeester aangewezen ambtenaar van de gemeente waar de ondersteuner als kiezer is geregistreerd.
- De ondersteuner is verplicht zich te identificeren.
- De aangewezen ambtenaar tekent op de verklaring aan of de ondertekenaar als kiezer staat geregistreerd. Dit is verplicht voorgeschreven.
- De kiesgerechtigde mag slechts één ondersteuningsverklaring ondertekenen. Ondertekent de ondersteuner meerdere verklaringen, dan zijn deze alle ongeldig.
- Een overgelegde verklaring van ondersteuning kan niet worden ingetrokken. Is een ondersteuningsverklaring niet geldig, dan is er geen herstel mogelijk.

Zou daardoor echter het aantal ondersteuningsverklaringen onder het voorgeschreven aantal komen, dan kan dit verzuim binnen de daarvoor geldende termijn worden hersteld door het inleveren van nieuwe ondersteuningsverklaringen.

5. Kandidaatstelling

Algemeen

Op de dag van kandidaatstelling (maandag 2 februari 2026) moeten de kandidatenlijsten tussen 09:00 uur en 17:00 uur worden ingeleverd bij het centraal stembureau. Dit is een fatale termijn. Een lijst die buiten deze tijden wordt aangeboden moet wel worden geaccepteerd, maar wordt ongeldig verklaard. Alleen de groeperingen die op de dag van de kandidaatstelling een geldige kandidatenlijst hebben ingeleverd, kunnen aan de verkiezing deelnemen. De inlevering op 2 februari is óók verplicht als u gebruik heeft gemaakt van de voorinlevering en daar geen fouten zijn geconstateerd.

Voorinlevering

De gemeente biedt van maandag 5 januari tot en met vrijdag 9 januari 2026 de mogelijkheid om bij wijze van service de kandidatenlijsten en alle bijlagen te beoordelen op mogelijke verzuimen. Dit om te voorkomen dat binnen een termijn van drie dagen, na de dag van de kandidaatstelling nog verzuimen moeten worden hersteld.

Voor de voorinlevering kunt u telefonisch een afspraak maken met Sandra den Ridder (06 52 366 039) of mailen naar verkiezingen@Oosterhout.nl.

Let op: worden er bij/na de voorinlevering veranderingen aangebracht in de kandidatenlijst, dan moeten alle formulieren waarop de kandidaten vermeld zijn opnieuw worden aangemaakt en ondertekend.

Daarom wordt ook de mogelijkheid geboden om, zodra de gegevens van de kandidaten bekend zijn, deze te laten verifiëren bij de afdeling Burgerzaken.

Inlevering

De kandidatenlijst wordt zowel op papier als op aangeleverde USB-stick (op afspraak) persoonlijk ingeleverd door een kiezer bevoegd voor de betreffende verkiezing. Voor de kandidatenlijst geldt een voorgeschreven model. Hiervoor wordt medio december software beschikbaar gesteld via de Kiesraad.

De inleveraar moet zich identificeren met een geldig identiteitsdocument als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht.

De volgende documenten moeten worden ingeleverd:

- De kandidatenlijst.
- Een verklaring van de gemachtigde waarin de bevoegdheid wordt verleend om boven de lijst de aanduiding van de groepering te plaatsen zoals deze geregistreerd is.
- Van iedere kandidaat een verklaring van instemming met de kandidaatstelling.
- Van alle kandidaten die nog geen zitting hebben in de gemeenteraad moet een kopie van een geldig identiteitsdocument (reisdocument of rijbewijs) worden overgelegd. Ontbreekt de kopie dan wordt de verklaring geacht te ontbreken. De verklaring van instemming, waarvoor een model is voorgeschreven, kan niet worden ingetrokken.
- Een verklaring van voorgenomen vestiging van de kandidaten die niet in Oosterhout staan ingeschreven.

Bij partijen die nu niet in de gemeenteraad zitten:

- Tenminste 30 ondersteuningsverklaringen.
- De ondersteuningsverklaringen kunnen worden afgelegd in de periode van 19 januari tot en met 2 februari door personen die kiesgerechtigd

zijn en in Oosterhout staan ingeschreven.

- Een bewijs van betaling van de waarborgsom van € 225,00. Deze waarborgsom moet aan de gemeente Oosterhout worden overgemaakt uiterlijk op 19 januari 2026 op rekeningnummer NL94 BNGH 0285 0064 87 Tenaamstelling: Gemeente Oosterhout onder vermelding van 'waarborgsom kandidaatstelling GR26'. De waarborgsom wordt teruggegeven indien 75% of meer van de kiesdeler wordt gehaald of indien geen kandidatenlijst is ingeleverd.

Bij de inlevering van de kandidatenlijst wordt een bewijs van inlevering verstrekt.

Voorwaarden kandidatenlijst

De kandidatenlijst moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Er mogen maximaal 50 kandidaten op worden geplaatst. Indien de groepering bij de laatstgehouden verkiezing meer dan 15 zetels heeft behaald, geldt een maximumaantal van 80 kandidaten. Dit geldt ook voor samenvoeging van lijsten. Het aantal zetels van de aan de samenvoeging deelnemende groeperingen worden dan bij elkaar opgeteld.
- De kandidaten worden geplaatst in de volgorde waarin aan hen de voorkeur wordt gegeven.
- De kandidaat moet meerderjarig zijn op het moment van benoeming (dus niet per se op het moment van het plaatsen op de lijst).
- De naam van de kandidaat mag maar op één lijst voorkomen.
- De kandidaat moet ingezetene zijn van de gemeente (bij verkiezing gemeenteraad). Is dat niet het geval dan moet hij een verklaring overleggen waaruit blijkt dat hij voornemens is zich bij benoeming in de gemeente te vestigen.

Wijze van vermelding

Een kandidaat wordt op de kandidatenlijst vermeld met naam, voorletters, geboortedatum en woonplaats. Achter de voorletters kan tussen haakjes de roepnaam van de kandidaat worden vermeld. Daarachter mag ter aanduiding van het geslacht de toevoeging (m) of (v) worden geplaatst. Ook de nadere aanduiding sr. en jr. wordt toegestaan. De adellijke titels en predikaten behoren eveneens tot de toegestane nadere aanduiding van de naam. Wetenschappelijke titels en andersoortige aanduidingen mogen niet worden vermeld.

In overeenstemming met het naamrecht in het Burgerlijk Wetboek kunnen gehuwde en gehuwd geweest zijnde personen en personen wiens partnerschap is geregistreerd of geregistreerd is geweest op één van de volgende manieren op de kandidatenlijst worden vermeld:

- met alleen de eigen naam;
- met alleen de naam van de (ex-)echtgenoot of (ex-)geregistreerde partner;
- met de eigen naam door middel van een liggend streepje gevolgd of voorafgegaan door de geslachtsnaam van de (ex-) echtgenoot of (ex-) geregistreerde partner.

Aanduidingen als bijvoorbeeld "echtgenoot van", "weduwe van", "geboren" of afkortingen daarvan, zijn niet toegestaan.

Onderzoek kandidatenlijst door het centraal stembureau

Op de dag na kandidaatstelling om 16:00 uur vindt de zitting van het centraal stembureau plaats tot onderzoek van de kandidatenlijsten. Hier- van wordt een proces- verbaal opgemaakt. Deze zitting is niet openbaar.

Terinzagelegging kandidatenlijsten

Onmiddellijk nadat de lijsten door het centraal stembureau zijn onder- zocht, worden deze en, indien vereist, de verklaringen van ondersteuning, ter inzage gelegd.

Verzuimen

Bij het onderzoek van de kandidatenlijsten kunnen de volgende verzuimen worden geconstateerd:

1. De verklaring van ondersteuning ontbreekt.
2. De verklaring van voorgenomen vestiging ontbreekt.
3. De kandidaat is niet op de juiste wijze op de kandidatenlijst vermeld.
4. De verklaring van instemming ontbreekt.
5. De kopie van een geldig legitimatiebewijs ontbreekt bij de instemmingsverklaring van een kandidaat die nog geen zitting heeft in de gemeenteraad.
6. Het bewijs van storting van de waarborgsom ontbreekt;
7. De inleveraar heeft zich niet geïdentificeerd met een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht.
8. De verklaring van machtiging tot naamsaanduiding boven de lijst ontbreekt.

Herstel verzuimen

Deze verzuimen kunnen hersteld worden gedurende op woensdag 4 februari en donderdag 5 februari van 09:00 uur tot 17:00 uur.

Beslissing geldigheid en nummering kandidatenlijsten

Het centraal stembureau beslist in een openbare zitting van het centraal stembureau op vrijdag 6 februari om 17:00 uur over de geldigheid van de kandidatenlijsten en de handhaving van de daarop voorkomende kandidaten. Ook worden dan de lijsten genummerd. Eerst worden de lijsten genummerd van de partijen die nu zitting hebben in de gemeenteraad. Bepalend voor het nummer van de lijst zijn de aantallen stemmen die de groeperingen bij de vorige verkiezing hebben behaald. De groepering met de meeste stemmen krijgt lijstnummer 1 en zo verder. Bij een gelijk aantal stemmen wordt middels loting beslist.

Voor de overige groeperingen geldt dat deze door loting in een bepaalde volgorde worden genummerd.

6. Kiesgerechtigdheid

Om je stem te kunnen uitbrengen of je kandidaat te kunnen stellen, moet je kiesrecht hebben.

Wie mogen stemmen?

Voor Nederlanders en EU-burgers geldt:

- op de dag van de kandidaatstelling (2 februari 2026) sta je ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP); en
- op de dag van de stemming (18 maart 2026) ben je 18 jaar of ouder.

Voor niet-Nederlanders en niet-EU-burgers geldt:

- op de dag van de kandidaatstelling (2 februari 2026) sta je ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP); en
- op de dag van de stemming (18 maart 2026) ben je 18 jaar of ouder; en
- op de dag van de kandidaatstelling verblijf je 5 jaar legaal en onafgebroken in Nederland; en
- heb je een geldige verblijfstitel (op grond van de Vreemdelingenwet 2000 art. 8 onder a, b, c, d, e of l); of
- heb je een document op grond van art. 3 of 6 van de Wet toelating en uitzetting BES.

Molukkers die onder de Wet betreffende de positie van Molukkers vallen, hebben niet de Nederlandse nationaliteit, maar worden conform de Nederlandse wet wel als Nederlander behandeld. Zij hebben wel het stemrecht bij de gemeenteraadsverkiezingen en niet voor de verkiezingen van de Tweede en Eerste Kamer en Provinciale Staten.

Wie niet?

- Personen die op de dag van de kandidaatstelling bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak van het kiesrecht zijn uitgesloten.
- Oekraïense vluchtelingen die op grond van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming van de Europese Unie in Nederland verblijven.

7. Politieke campagne

Met de informatie die hierna wordt gegeven, hopen wij u een goed beeld te kunnen geven van de mogelijkheden om campagne voeren conform de regels die in Oosterhout gelden.

Verkiezingsborden

Het plaatsen en verwijderen van de verkiezingsborden is uitbesteed aan het bedrijf Image Building. Politieke groeperingen worden door het bedrijf dat deze borden verzorgd benaderd voor het aanleveren van verkiezingsposters. De verkiezingsborden zijn weer- en vandalis-mebestendig. Er wordt gebruik gemaakt van dubbelzijdige full colour vinyldoeken, waarop de verschillende partijen even groot zichtbaar zijn. De locaties waar de 9 borden zullen worden geplaatst zijn vastgesteld.

Vrije plakplaatsen

Er zijn in Oosterhout op een aantal locaties zogenaamde 'vrije plakplaatsen' aanwezig. Deze plak zuilen staan op de volgende locaties:

- Burgemeester Holtroplan ter hoogte van winkelcentrum Zuiderhout
- Toegangsweg Mgr. Frenckencollege vanuit de Hertogenlaan
- Mathildastraat op de kruising met de Klappeijstraat
- Strijenstraat vlakbij de rotonde Torenstraat/ Hoofseweg
- Dommelbergenweg ter hoogte van winkelcentrum Arkendonk

Maatregelen tegen clandestien plakken

Volgens artikel 2:50 van de APV is het plakken van biljetten op muren, schuttingen enzovoorts zonder schriftelijke toestemming van de recht-hebbende verboden. De politieke groeperingen worden er nog eens extra op gewezen dat er in het kader van de openbare orde het uiterlijk aanzien en de milieuzorg van de gemeente geen campagnemateriaal

clandestien mag worden geplakt. Clandestien geplakt materiaal zal op kosten van de politieke groepering(en) worden verwijderd.

Flyeren

Als u wilt flyeren binnen het overdekte winkelcentrum Arendshof (I en/of II) heeft u toestemming nodig van de betreffende winkeliersvereniging "Winkelstad Oosterhout", postbus 282, 4900 AG, Oosterhout. Contactpersoon van de winkeliersvereniging is de heer B. de Haas (voorzitter overdekte gedeelte Arendshof), telefoon 0162 428 364 of 06 53 880 677.

Wij verzoeken u wel met het volgende rekening te houden:

- derden, waaronder het winkelend publiek, mogen geen onnodig overlast ondervinden van uw activiteiten;
- er mogen geen flyers en dergelijke worden uitgedeeld op parkeerplaatsen en/of onder de ruitenwissers van auto's op deze parkeerplaatsen worden gestopt;
- vervuiling, zoals weggegooide flyers, als gevolg van uw activiteiten dient door u zelf te worden opgeruimd;
- aanwijzingen van de politie of personeel van de gemeente gegeven in het belang van de openbare orde en/of (verkeers-)veiligheid dienen stipt door u te worden opgevolgd.

Standplaatsen

Voor informatie over standenplaatsen verwijzen wij u naar de website van de gemeente, <https://www.oosterhout.nl/bouwen-verbouwen-en-wonen/bouwen-en-verbouwen/ondernemen/standplaatsvergunning>

Indien de politieke campagne niet op openbaar terrein plaatsvindt is tevens toestemming nodig van de eigenaar van de betreffende gronden.

Afficheborden aan lichtmasten

Het is niet toegestaan om gebruikt te maken van de gemeentelijke lichtmasten voor het aanbrengen van afficheborden.

Buitenreclame

De gemeente heeft een contract gesloten met Hoffman Outdoor Media, waarbij aan organisatoren van evenementen de mogelijkheid wordt geboden op 4 reeksen van 21 speciaal daartoe ingerichte borden te afficheren, <https://locaties.hoffman.info/>. Buiten deze plaatsen is het niet in de gehele gemeente niet toegestaan op andere wijze afficheborden te plaatsen of op te hangen. Als politieke groeperingen gebruik willen maken van deze mogelijkheid van afficheren dan kunnen zij contact opnemen met Hoffman Outdoor Media, telefoonnummer 050 5 250 525. Mochten zelf aangebrachte afficheborden worden aangetroffen dan worden deze van gemeentewege verwijderd. De daarbij gemaakte kosten worden verhaald op de in overtreding zijnde politieke groepering(en).

Naast de borden rond de lichtmasten kunt u contact op nemen met Bauer Media Outdoor, sales-nl@bauermediaoutdoor.com voor het inzetten van de abris/bushokjes.

Geluidswagen

Voor het gebruik van een geluidswagen verwijzen we u naar de gemeentelijke website: <https://www.oosterhout.nl/bouwen-verbouwen-en-wonen/bouwen-en-verbouwen/ondernemen/standplaatsvergunning>

Omgeving stembureau

De Kieswet bevat geen regels over het voeren van propaganda in de omgeving van het stembureau. Belangrijk is wel dat de kiezers in het stembureau niet mogen worden beïnvloed. Het plakken van posters in de buurt of aan de buitenzijde van het stemlokaal is niet verboden mits

niet strijdig met de Algemene Plaatselijke Verordening en bij onroerende zaken met toestemming van de eigenaar.

Het benaderen van kiezers (bijvoorbeeld door onderzoeksbureaus of de media) op niet openbaar terrein kan de eigenaar van het terrein de personen vragen zich te verwijderen.

De voorzitter van het stembureau kan in alle genoemde situaties optreden als de activiteiten de behoorlijke voortgang in het stembureau beïnvloeden.

Collectes

De Kieswet laat zich niet uit over het plaatsen van collectebussen in het stembureau. Het stemproces dient echter ongestoord te kunnen plaatsvinden en mag niet worden beïnvloed door externe factoren en activiteiten. Het verdient daarom aanbeveling om dergelijke activiteiten te ontmoedigen. De voorzitter van het stembureau dient erop toe te zien dat er zich geen omstandigheden voordoen die de voortgang van de stemming op enigerlei wijze belemmeren. Een collecte moet sowieso worden gemeld conform de voorwaarden die terug te vinden op de gemeentelijke website; <https://www.oosterhout.nl/melding-klacht-en-bezwaar/melden-bij-de-gemeente/collecteren>

Openbare orde

Het voeren van politieke campagne kan worden gereguleerd op grond van aspecten als openbare orde, overlast en verkeersveiligheid.

8. Het stem- en telproces

In dit hoofdstuk informeren wij u over een aantal processen die gedurende de verkiezingen plaatsvinden. De informatie die in deze handleiding aan u wordt verstrekt over deze processen is op hoofdlijnen en bevat niet alle, maar alleen de voor u relevante onderdelen. Uiteraard kan er op verzoek, via de contactpersonen zoals genoemd op het voorblad, meer informatie worden verstrekt.

Zoals eerdergenoemd zijn er meerdere 'organen' met ieder een eigen rol- en taakverdeling.

Het centraal stembureau (CSB): wordt iedere vier jaar samengesteld en benoemd door het college van B&W. Het CSB bestaat uit drie, of vijf leden en drie plaatsvervangende leden. De burgemeester is voorzitter.

De taken van het centraal stembureau zijn:

- Het registreren van de aanduidingen van politieke partijen;
- Het in ontvangst nemen, beoordelen van de geldigheid en het nummeren van de kandidatenlijsten;
- Het vaststellen van de verkiezingsuitslag en de zetelverdeling.

Het gemeentelijk stembureau (GSB): wordt voor iedere verkiezing ingesteld door het college van B&W. Voor de gemeenteraadsverkiezingen bestaat het GSB uit minimaal drie leden en een (plaatsvervangend) voorzitter.

De hoofdtaak van het gemeentelijk stembureau is het houden van de zitting na de dag van de stemming voor het tellen en vaststellen van de stemmen op lijst- en kandidaatniveau.

De stemming

Stembureauleden

De stembureauleden worden benoemd door het college van B&W. Er zijn een aantal voorwaarden die gelden om stembureaulid te kunnen worden;

- minimaal 18 jaar op de dag van de stemming
- een verplichtte training hebben met goed gevolg afgelegd
- niet uit het kiesrecht zijn ontzet
- geen lid van het centraal- of gemeentelijk stembureau

In een stembureau moeten minimaal drie en ten hoogste zeven stembureauleden aanwezig zijn, van wie er een voorzitter is. De voorzitter is verantwoordelijk voor het ordelijk verloop van de stemming en het tellen van de stemmen.

Stembureaus

In Oosterhout hebben we ruim 24 stembureaus op 22 locaties. De stembureaus zijn geopend van 7:30 tot 21:00 uur met uitzondering van Oosterheem. Dit stembureau is geopend tot 17.00 uur.

De stembureaus moeten zijn ingericht conform een aantal eisen zodat ieder persoon in onze samenleving in staat is om onder goede en rustige omstandigheden zijn stem uit te kunnen brengen. Mochten er stembureaus zijn die niet voldoen aan de wettelijke eisen, dan wordt de gemeenteraad daarvan in kennis gesteld.

De voorzitter en de leden zijn verantwoordelijk voor het controleren van de identiteit van de kiezer en dragen er zorg voor dat de orde wordt bewaakt. Aan het eind van de dag maakt de voorzitter een proces-verbaal

op waarin onder andere wordt opgenomen wie er als voorzitter en leden hebben gefungeerd, welke bijzonderheden en/of onregelmatigheden zich hebben voorgedaan (waaronder bezwaren van kiezers) en (uiteeraard na het tellen) hoeveel stemmen er per lijst zijn uitgebracht.

Het telproces op het stembureau

Direct nadat de stembureaus om 21:00 uur zijn gesloten, mag met het tellen van de stemmen worden gestart. Geteld wordt hoeveel kiezers zijn toegelaten en het aantal geldige en ongeldige stemmen. Omdat we in Oosterhout hebben gekozen voor een decentrale stemopneming (DSO), wordt er 's avonds op lijstniveau geteld (hoeveel stemmen zijn er op iedere partij uitgebracht) en op kandidaatniveau.

Na het tellen op het stembureau wordt een proces-verbaal opgemaakt met daarin de uitkomsten per partij.

De uitkomsten worden doorgegeven aan de verkiezingsorganisatie zodat op de verkiezingsavond een voorlopige uitslag kan worden gepresenteerd. De definitieve uitslag wordt pas op 26 maart om 10.00 uur door het CSB vastgesteld.

Zitting van het gemeentelijk stembureau (de dag na de stemming)

Tijdens deze openbare zitting, donderdag 19 maart op 13.00 uur, is het GSB verantwoordelijk voor het controleren van alle processen-verbaal van de stembureaus van de vorige dag, het tellen op kandidaatniveau van de stemmen alsmede het invoeren van de aantallen in het door de Kiesraad beschikbaar gestelde uitslagenprogramma (OSV-U). Gemeenten zijn verplicht deze software te gebruiken voor de uitslagvaststelling.

Aan het eind van de dag, wanneer alle processen-verbaal zijn gecontroleerd, de stemmen op kandidaatniveau zijn geteld en in het soft-

wareprogramma zijn genoteerd, wordt een proces-verbaal, met een opsomming van alle bijzonderheden, bezwaren en totalen, opgemaakt. Deze wordt op de website van de gemeente gepubliceerd samen met alle processen-verbaal van de stembureaus en het digitale uitslagenbestand.

Het vaststellen van de verkiezingsuitslag

Na de publicatie van het proces-verbaal van het GSB op 19 maart 2026, kunnen kiezers en/of andere belanghebbenden bezwaren en/of opmerkingen met betrekking tot de uitslag van het GSB melden. Dit kan tot 25 maart 2026 om 10:00 uur. Uit deze meldingen kan volgen dat het GSB een onderzoek instelt en eventuele fouten moet herstellen en wellicht over moet gaan tot een gedeeltelijke (her)telling.

Het centraal stembureau heeft de taak, nadat eventuele fouten door het GSB zijn hersteld, om de verkiezingsuitslag definitief vast te stellen in een proces-verbaal. Dit gebeurt in een openbare zitting op het stadskantoor op 26 maart 2026 vanaf 10:00. Ook dit proces-verbaal wordt daarna op de website van de gemeente gepubliceerd.

9. De zetelverdeling

Op 1 januari 2025 telde onze gemeente 58.381 inwoners. Dit betekent dat de gemeenteraad bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 uit 31 zetels zal bestaan. Hieronder lichten wij toe hoe deze zetels aan de hand van de verkiezingsuitslag over de partijen worden verdeeld.

Kiesdeler

Het CSB dient eerst de kiesdeler te berekenen. Dit gebeurt door het totaal aantal uitgebrachte stemmen (waarbij blanco en ongeldige stemmen niet meetellen) te delen door het aantal raadszetels (in ons geval zijn dat er 31). Het aantal 'volle' zetels dat een partij krijgt, is gelijk aan het aantal keren dat de kiesdeler is gehaald. Daarna is het nog mogelijk dat een partij nog restzetels krijgt.

Zetelverdeling: 'volle zetels'

Stapsgewijs worden de volle zetels als volgt verdeeld:

1. Het CSB berekent de stemtotalen van alle deelnemende partijen, voor de partijen afzonderlijk en voor de kandidaten.
2. Het CSB berekent de kiesdeler (geldige stemmen gedeeld door aantal raadszetels).
3. Het CSB berekent hoe vaak de partijen de kiesdeler hebben gehaald. Het resultaat is het aantal volle zetels dat de partijen krijgen.
4. Het CSB berekent hoeveel zetels er nog over zijn na het verdelen van de volle zetels. Dit zijn de restzetels.

Restzetels

Het CSB berekent welke partijen restzetels krijgen. Hierbij geldt het 'systeem van de grootste gemiddelden'. **Dat werkt als volgt:**

1. Het CSB telt (fictief) de te verdelen restzetel op bij het aantal volle zetels dat een partij heeft gehaald. Doordat aantal zetels plus één deelt

het CSB per partij de stemmen die op die partij zijn uitgebracht. Dat is het gemiddelde aantal stemmen dat de lijst per zetel zou behalen als het de restzetel toegewezen zou krijgen.

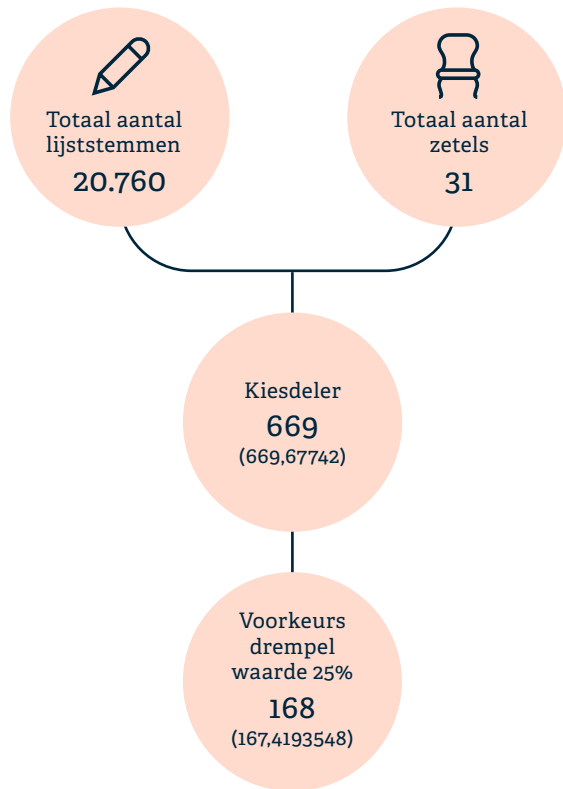
2. De eerste restzetel gaat naar de partij met het grootste gemiddelde.
3. Het CSB berekent voor de partij die de eerste restzetel krijgt opnieuw het gemiddelde. Nu op basis van het aantal volle zetels met de restzetel en (fictief) de tweede restzetel. Dat is nu het gemiddelde van deze partij.
4. Als er nog een restzetel te verdelen is, gaat die naar de partij die nu het hoogste gemiddelde stemmen heeft.
5. Het CSB herhaalt zo nodig deze procedure, totdat alle restzetels zijn verdeeld.

Op de volgende pagina vind je een voorbeeld van hoe de zetels en restzetels worden verdeeld.

Voorkeurstemmen

Een kandidaat kan automatisch gekozen worden als raadslid, ongeacht de plaats die hij of zij op de lijst heeft ingenomen. De Kieswet bepaalt dat indien het aantal voorkeurstemmen op een kandidaat groter is dan 25% van de kiesdeler, deze kandidaat is gekozen (uiteraard voor zover er zetels zijn toegekend). Wat er dan overblijft aan zetels, wordt in volgorde van de kandidatenlijst benoemd.

Voorbeeld; uitslag gemeenteraadsverkiezingen 2022

Lijstnaam van de politieke groepering	Totaal stemmen	Aantal volle zetels	Aantal restzetels	Totaal aantal zetels
1. Gemeentebelangen	4.762	7	1	8
2. GroenLinks	2.969	4	0	4
3. VVD	2.961	4	0	4
4. Gezond Burger Verstand	2.676	3	1	4
5. Voor Heel Oosterhout	1.878	2	1	3
6. D66	1.861	2	1	3
7. CDA	1.400	2	0	2
8. Lokaal Open en Sociaal	1.226	1	1	2
9. Partij van de Arbeid	1.027	1	0	1
Totaal	20.760	26	5	31

10. Benoeming en toelating van de raadsleden

Benoeming raadsleden

Nadat het centraal stembureau op 26 maart 2026 de verkiezingsuitslag heeft vastgesteld, worden de personen die in aanmerking komen om te worden benoemd tot raadslid onverwijld benaderd. Dit gebeurt schriftelijk.

De voorzitter van het centraal stembureau (de burgemeester) stelt het kandidaat- raadslid op de hoogte met een benoemingsbrief.

In Oosterhout zal op 26 maart 2026 een bijeenkomst worden georganiseerd, waarbij alle benoemden in de gelegenheid worden gesteld de documenten te ondertekenen waarbij ze hun benoeming aannemen.

Er wordt gedurende deze week nog een uitnodiging met de exacte locatie en tijd verstuurd.

Het kandidaat-raadslid dient de volgende documenten te ondertekenen/ in te leveren:

1. Een schriftelijke verklaring dat de benoeming wel of niet wordt aangenomen. *Deze moet uiterlijk op de tiende dag na ontvangst van de benoemingsbrief zijn ontvangen. Als dit niet op tijd is gebeurd, wordt de benoeming geacht niet aangenomen te zijn. Zolang nog niet over de toelating is beslist (dat volgt na de benoeming), kan de benoeming nog schriftelijk worden ingetrokken.*
2. Een ondertekende schriftelijke verklaring waarop alle openbare betrekkingen zijn vermeld die worden bekleed. *Een aantal functies mogen niet gecombineerd worden met het lidmaatschap van de raad. Denk hierbij aan de functie van*

burgemeester, wethouder of ambtenaar in dezelfde gemeente, minister of staatssecretaris. Uitzondering hierop is wel de periode na de verkiezingen (Stel dat een zittende wethouder na de verkiezingen raadslid is geworden. Bij de collegevorming moet deze persoon kiezen tussen het raadslidmaatschap of de functie van wethouder).

Wel mag een gemeenteraadslid ook lid zijn van provinciale staten en van de Eerste of Tweede Kamer.

3. Een ondertekende schriftelijke verklaring waarop is vermeld dat er nog wel of geen andere functies worden bekleed.
4. Een BRP-uittreksel, met vermelding van de woonplaats en datum en plaats van geboorte. Kandidaat-raadsleden die tot het tijdstip van benoeming al raadslid waren, hoeven dit niet opnieuw in te leveren.
5. Als het kandidaat-raadslid geen onderdaan van de Europese Unie is, moet hij/zij ten minste 5 jaar legaal in Nederland wonen alvorens raadslid te kunnen worden. Er dient dan een BRP-uittreksel te worden ingeleverd waaruit blijkt dat het kandidaat-raadslid beschikt over rechtmatig verblijf en de afgelopen vijf jaar rechtmatig in Nederland heeft verbleven.

